

Rapport

Datum: 16 september 2005
Rapportnummer: 2005/274

Klacht

Verzoeker klaagt over de wijze van optreden van twee met naam genoemde ambtenaren van het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland. Hij klaagt er met name over dat de ambtenaren:

op 19 september 2002 een vuurwapen ter hand hebben genomen en op het gezicht van verzoeker hebben gericht;

in strijd met de werkelijkheid hebben verklaard dat verzoeker zijn T-shirt achter zijn vuurwapen droeg (waardoor het vuurwapen zichtbaar was), wat er toe heeft geleid dat verzoeker door zijn werkgever op non-actief is gesteld;

na het voorval op 19 september 2002 niet bereikbaar zijn geweest, ondanks dat verzoeker meerdere malen op het politiebureau Klimopweg heeft verzocht of de betrokken ambtenaren contact met hem konden opnemen;

de geweldsrapportage niet tijdig hebben opgemaakt.

Beoordeling

Algemeen

Verzoeker is werkzaam bij de Dienst Vervoer en Ondersteuning van het Ministerie van Justitie en is ten behoeve van zijn werkzaamheden bevoegd om (in functie) een vuurwapen te dragen. In een bepaalde periode waren de personeelsleden van deze dienst tevens bevoegd om, in verband met opbergproblemen in het gebouw van de dienst, hun dienstwapen mee naar huis te nemen, wat dan wel, aldus de dienst, niet-zichtbaar moest gebeuren.

Op 19 september 2002 reed verzoeker in burgerkleding (een broek en een T-shirt) van zijn werk naar huis met zijn dienstwapen in een holster aan zijn broekband. Onderweg stopte verzoeker om te tanken. Terwijl verzoeker aan het tanken was, werd door een persoon gezien dat verzoeker een vuurwapen bij zich droeg. Deze persoon deed hiervan melding bij het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland en gaf daarbij het kenteken van verzoekers auto door.

Via dit kenteken kon het adres van de kentekenhouder worden achterhaald. Politieambtenaren T. en G., die op dat moment surveillance reden, kregen de opdracht om ter plaatse te gaan. Op weg naar dit adres zagen T. en G. de auto met het betreffende kenteken rijden. De auto, die werd bestuurd door verzoeker, parkeerde op enig moment bij het getraceerde adres. De betrokken ambtenaren parkeerden hun surveillancewagen achter verzoeker, namen hun vuurwapens ter hand en sommeerden verzoeker uit zijn auto

te stappen en met zijn handen tegen zijn auto gaan staan.

Toen het de betrokken ambtenaren op enig moment duidelijk werd dat het een justitiemedewerker betrof met een dienstwapen, hebben zij hun vuurwapens geborgen en (nadat zij enkele gegevens hadden genoteerd) hun surveillance vervolgd.

Op het politiebureau heeft G. het incident gemeld aan wijkteamchef W. Omdat W. vond dat door deze wijze van het dragen van een dienstwapen risicovolle situaties konden ontstaan heeft W. contact opgenomen met de leidinggevende van verzoeker. Verzoeker is uiteindelijk door zijn leidinggevende voor een periode op non-actief gesteld.

I. Ten aanzien van het ter hand nemen en richten van het vuurwapen

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt er over dat de betrokken ambtenaren hun vuurwapens (te lang) ter hand hebben genomen, waarbij één van de betrokken ambtenaren zijn wapen zelfs op het gezicht van verzoeker heeft gericht. Verzoeker heeft met betrekking tot de gebeurtenissen onder meer het volgende aangegeven.

Toen verzoeker zijn auto voor zijn woning had geparkeerd, deed hij, nog voordat de politieambtenaren uit hun auto waren gestapt - de motor uit en zijn handen omhoog. Terwijl hij nog in zijn auto zat - liepen de betrokken ambtenaren met getrokken vuurwapens op hem af. Betrokken ambtenaar T. liep naar de linkerflank van zijn auto en betrokken ambtenaar G. naar de rechterflank. T. had zijn vuurwapen op het gezicht van verzoeker gericht. Door het raam van verzoekers portierdeur schreeuwde T. dat verzoeker uit de auto moest komen. Na enkele keren geschreeuwd te hebben trok T. - met het wapen op het gezicht van verzoeker gericht - de portierdeur open, pakte verzoekers rechterhand vast en wilde hem op deze manier uit de auto trekken. Verzoeker trok hierop zijn hand terug en waarschuwde T. dat hij hem niet op de verkeerde manier moest bejegenen. Verzoeker is vervolgens uit de auto gestapt en door T. tegen de auto aan gezet. Al die tijd hield T. het vuurwapen op het gezicht van verzoeker gericht. Vervolgens deed T. verzoekers T-shirt omhoog om te zien of hij een vuurwapen bij zich droeg. Toen T. het dienstwapen van verzoeker (boven de rechterbil) zag, borg hij zijn vuurwapen op, pakte hij zijn portfoon en gaf hij door dat het loos alarm was.

2. Verzoeker is van mening dat T. zijn vuurwapen al had moeten opbergen op het moment dat T. de portierdeur van de auto opende, "omdat er duidelijk geen dreigend gevaar meer was, nu het wapen niet zichtbaar was en ik mijn handen vanaf begin af aan omhoog had", aldus verzoeker. Volgens verzoeker hebben de betrokken ambtenaren hun vuurwapens een stuk later geborgen dan zij hebben verklaard. Zo heeft T. zijn vuurwapen pas geborgen toen verzoeker was uitgestapt en T. zijn dienstwapen had gezien, terwijl T. heeft verklaard dat hij, nog voordat verzoeker was uitgestapt, zijn wapen had geborgen. Verder

gaf verzoeker te kennen dat G. heeft verklaard dat zij, nadat verzoeker was uitgestapt, direct het (dienst)wapen van verzoeker zag zitten en toen haar wapen had geborgen, terwijl zij nooit vanaf de linkerflank van de auto zijn wapen had kunnen zien. "Bovendien zat mijn T-shirt over mijn wapen", aldus verzoeker.

3. De korpsbeheerder heeft in reactie op dit klachtonderdeel aangegeven dat hij blijft bij zijn oordeel op basis van het advies van de commissie voor de politiekachten van 17 december 2003 en de klacht, voor wat betreft het ter hand nemen van het vuurwapen, niet gegrond acht. Voor wat betreft het richten van het vuurwapen op verzoekers gezicht, onthoudt hij zich van een oordeel.

De commissie voor de politiekachten oordeelde op 17 december 2003 onder meer als volgt.

"Klager verklaart dat hij T. en G. al bij het uit de dienstwagen stappen naar hun holster zag grijpen en dat hij daarom zijn handen al omhoog deed ruim voordat zij hem hadden genaderd. T. en G. die hun vuurwapen hadden getrokken sommeerden hem uit de auto te stappen. Vervolgens deed T. het portier van zijn auto open, richtte zijn wapen op klagers gezicht en sommeerde hem nogmaals met luide stem uit de auto te stappen. Getuige X bevestigt dat T. zijn vuurwapen op klagers gezicht had gericht.

T. verklaart dat hij, voor zover hij het zich kan herinneren, het wapen niet op klager heeft gericht en zeker niet op zijn hoofd. Ook uit de geweldsrapportage blijkt niet dat T. zijn wapen op klagers hoofd richtte.

De commissie kan niet beoordelen of T. het vuurwapen op het gezicht van klager heeft gericht, nu de verklaringen van de politie enerzijds en die van klager en getuige X anderzijds elkaar op dit punt tegenspreken en de commissie geen reden heeft de ene verklaring meer aannemelijk te achten dan de andere. De commissie onthoudt zich dan ook op dit punt van een oordeel."

Ten aanzien van de behoorlijkheid van het ter hand nemen van het vuurwapen en het op het gezicht richten, overwoog de commissie onder meer als volgt.

"Aangezien de betrokken ambtenaren de opdracht van het regionaal inzet centrum hadden gekregen om een onderzoek in te stellen naar een man (klager) die eerder die dag met een vuurwapen in zijn broeksband was gesignaleerd, acht de commissie het niet onbehoorlijk dat zij klager met een getrokken pistool hebben genaderd.

De commissie merkt op dat zelfs als het wapen in de richting van het gezicht van klager zou zijn gericht, dit onder de gegeven omstandigheden niet onbehoorlijk zou zijn geweest."

4. In de van het incident (op 26 maart 2003 door wijkteamchef W.) opgemaakte geweldsrapportage, staat onder meer vermeld dat (op 19 september 2002) het

dienstwapen (een Walther P5) ter hand is genomen. In de rapportage wordt echter niet aangekruist dat er met het vuurwapen is gericht. Over de "vermoedelijke toedracht" vermeldt de rapportage onder meer het volgende.

"Bij een tankstation (...) was een autobestuurder gezien die een vuurwapen in zijn broeksband had. (...) T. en G. kregen van HB (hoofdbureau; N.o.) de opdracht te kijken in de omgeving van (...), omdat de tenaamgestelde van het bij de auto behorende kenteken daar zou wonen. Zij troffen inderdaad de auto met bestuurder aan. Omdat de melding sprak van een autobestuurder met een vuurwapen in zijn broeksband, hebben zowel G. als T. hun dienstpistool ter hand genomen, doch niet op de bestuurder gericht. Zij hebben hem gesommeerd zijn handen te laten zien en uit de auto te stappen. De bestuurder bleek inderdaad zichtbaar een vuurwapen te dragen achter zijn broeksriem. Toen duidelijk werd dat het om een ambtenaar van justitie ging en een dienstwapen, hebben zij hun dienstpistolen opgeborgen."

5. De van het incident door de betrokken ambtenaren T. en G. opgemaakte mutatie vermeldt eveneens dat de betrokken ambtenaren hun vuurwapen ter eigen veiligheid ter hand hebben genomen.

6. Tijdens het klachtonderzoek van de politie verklaarde betrokken ambtenaar T. op 4 maart 2003, voor zover van toepassing op dit klachtonderdeel, onder meer het volgende.

"Wij hebben vervolgens de bestuurder benaderd waarbij ik mijn vuurwapen ter hand heb genomen. Ik heb volgens mij het wapen niet op de man gericht en zeker niet op zijn hoofd. Wij hebben de man uit de auto laten stappen, maar voor we dit deden heeft G. de man gesommeerd zijn handen te laten zien, aan welke opdracht hij voldeed en waarbij hij aangaf dat hij een collega was. Ik heb hierop mijn wapen geborgen. Nadat de bestuurder uitgestapt was, hebben wij hem tegen de auto geduwd en hierbij zag ik dat hij een pistool in een holster aan zijn broek droeg."

7. Betrokken ambtenaar G. verklaarde op 3 februari 2003, tijdens het klachtonderzoek van de politie en voor zover van toepassing op dit klachtonderdeel, onder meer het volgende.

"Nadat wij de bestuurder middels de normale procedure, met getrokken vuurwapen, uit het voertuig hadden laten stappen, zag ik direct het vuurwapen van klager zitten. Ik zag dat het vuurwapen aan zijn broeksriem in een holster zat. Ik zag dat zijn vuurwapen onbedekt was en dat zijn T-shirt tussen zijn broeksband en het vuurwapen zat. Nadat ik gezien had dat het hier een dienstwapen betrof heb ik mijn vuurwapen direct geborgen."

8. Bij brief van 15 augustus 2003 heeft X een getuigenverklaring overgelegd. Hierin verklaart X dat zij ten tijde van het incident met haar dochter voor het (openstaande) raam van de slaapkamer stond te wachten tot verzoeker (de vader van haar dochter) thuis zou komen. X heeft naar eigen zeggen alles gezien en gehoord. Met betrekking tot de

gebeurtenissen heeft X onder meer aangegeven dat zij heeft gezien dat verzoeker door T. werd gesommeerd uit de auto te komen, waarbij hij ondertussen door zowel T. als G. onder schot werd gehouden. Volgens X hield T. zijn wapen ter hoogte van het gezicht van verzoeker. G. stond schuin achter de rechterkant van de auto van verzoeker. Na enkele keren geschreeuwd te hebben, trok T. de portierdeur open om verzoeker uit de auto te trekken. Hierop gaf verzoeker aan dat hij niet uit de auto gesleurd wilde worden, aldus X. Hierop is verzoeker uitgestapt en tegen de auto aan gaan staan. Beide agenten hielden hem nog onder schot. De agent trok het T-shirt van verzoeker omhoog en toen zag ook X dat verzoeker een pistool aan zijn broeksband had.

9. Tijdens het onderzoek door de Nationale ombudsman verklaarde T. op 17 mei 2005 onder meer het volgende.

"Mijn collega en ik stapten uit met getrokken vuurwapen. Dit deden we voor onze eigen veiligheid. (...) Ik weet niet meer hoe G. precies is gelopen. Ik herinner mij in elk geval dat ik schuin links achter de auto van verzoeker ben gaan staan. Ook G. is achter de auto gaan staan, ergens naast mij. We stonden zo dat we allebei zicht hadden op (...) de bestuurder. Wij hadden onze vuurwapens dus al getrokken op dat moment. Wij spraken hem (verzoeker; N.o.) aan. Verzoeker kwam de auto uit. Wij gaven hem op enig moment het commando dat hij zijn handen omhoog moest doen. Dit deed hij. Wij hadden beiden een wapen op hem gericht. Hij ging met zijn handen tegen het dak van de auto staan, aan de linkerzijde van de auto. G. en ik zagen meteen dat hij een wapen had en dat het vermoedelijk een dienstwapen betrof, een Walther P5. (...) Verzoeker zei (meerdere malen) dat hij een collega was. (...) Ik heb toen mijn wapen geborgen. Ik liep naar hem toe. Over het algemeen werken wij zo, dat wanneer twee collega's optreden de ene het overzicht houdt en de ander met de handeling bezig is. Hij gaf aan dat hij een legitimatiebewijs in zijn achterzak had. Ik weet niet meer of hij of ik deze legitimatie heeft gepakt. Het was een justitielegitimatie. (...) G. had op dat moment ook haar wapen geborgen. (...) We hebben zijn gegevens genoteerd en zijn vervolgens teruggegaan naar het bureau. (...)

U vraagt mij om een reactie op de klacht dat ik mijn wapen op het hoofd van verzoeker zou hebben gericht. Je leert in het IBT dat je niet op het hoofd richt. Je leert dat het niet gewenst is om op het hoofd te schieten. Dat is ook geen logische plek, omdat het een vrij klein oppervlak is. Ik heb in dit geval ook niet bewust op verzoekers hoofd gericht. Ik stond op geruime afstand toen ik mijn wapen trok. Ik richt normaal gesproken niet op een bepaalde plaats op het lichaam van de persoon. Ik weet niet meer hoe ik gericht heb. (...) U confronteert mij met verzoekers stelling dat ik zijn portier zou hebben opengetrokken. Dit is niet zo. U vraagt mij of ik ter plaatse getuigen heb gezien. Daar is mij niets van opgevallen."

10. G. verklaarde op 17 mei 2005, tijdens het onderzoek door de Nationale ombudsman met betrekking tot dit klachtonderdeel, onder meer het volgende.

"Wij hebben voor onze eigen veiligheid onze vuurwapens ter hand genomen. Vervolgens hebben wij hem (verzoeker; N.o.) volgens de procedure benaderd (zie ook haar verklaring onder I.6.; "middels de normale procedure"). De procedure gaat als volgt. Onze auto staat achter de auto van de betrokkene geparkeerd. De bestuurder van onze auto loopt naar de bestuurderskant van de betreffende auto. In ons geval was T. de bestuurder. Hij liep dus naar de bestuurderskant van de auto van verzoeker. Volgens de procedure bleven wij aan de achterkant van de auto van verzoeker staan, bij de achterwielen. T. links en ik rechts. Wij trokken onze wapens op het moment dat wij uit onze auto waren gestapt. T. heeft verzoeker met getrokken wapen uit zijn auto gepraat. Hij stond toen dus nog ter hoogte van het achterwiel. Ik stond aan de andere kant van de auto en richtte mijn vuurwapen door het raam van het portier en hield mijn wapen ongeveer op navelhoogte.

Pas op het moment dat verzoeker uitstapte liep T. naar hem toe. Verzoeker moest uitstappen met zijn handen zichtbaar en moest vervolgens zijn handen op het dak van de auto leggen. Op het moment dat zijn handen daar lagen, borg T. zijn wapen. Verzoeker had toen al kenbaar gemaakt dat hij een collega was. We vroegen hem of hij zich kon legitimeren. Verzoeker vertelde dat hij dat kon. Hij had zijn legitimatie in zijn achterzak vertelde hij. Op dat zelfde moment was ik naar de linkerachterzijde van de auto gelopen, achter T. Ik had mijn wapen nog op verzoeker gericht, op ongeveer navelhoogte. T. zei mij dat het inderdaad een dienstwapen was dat verzoeker had. Verzoeker was onder controle, want T. had zijn handen tussen de schouders van verzoeker. Ik heb op dat moment mijn wapen geborgen. Op grond van het feit dat hij zei dat hij een collega was en omdat hij een dienstwapen bij zich droeg was ons duidelijk dat het inderdaad een collega betrof. De (justitie)legitimatie was extra. (...) Wij hebben absoluut onze vuurwapens niet op zijn hoofd gericht. Op geen enkel moment. Zo leren wij dat ook niet in de training. Daarnaast word er bij de politie van meet af aan ingestampt dat je zoiets niet doet. (...) Volgens mij konden de bureaus niets zien van wat er gebeurd was (...) wij stonden om de hoek van die woningen. Verder was er ook niemand op straat die kon hebben gezien wat er gebeurde. Ik zet daarom vraagtekens bij de getuigenverklaringen."

11. In een afschrift van een brief van 23 mei 2003 van de vakgroep individuele ontwikkeling van de academie politie Amsterdam-Amstelland gericht aan wijkteamchef W., staat over de wijze van optreden door de betrokken ambtenaren onder meer het volgende vermeld.

"Naar aanleiding van de melding dat een man, die een vuurwapen in zijn broeksband met zich droeg, was gesignaleerd bij een tankstation van de Makro (...) werden rapporteurs door het RIC gezonden naar het adres dat overeenkwam met de tenaamstelling van de eigenaar van de weggereden auto. Het dragen van een vuurwapen op de beschreven wijze geeft een indicatie van een mogelijke vuurwapengevaarlijke verdachte. Ter plaatse aangekomen troffen zij de verdachte aan. Nadat bleek dat er sprake was van een ambtenaar van een justitiële dienst en werkzaam bij de Dienst Vervoer en Ondersteuning (...) hebben zij hun vuurwapen geborgen.

Benaderingstechnisch het volgende. Na een veilige werksituatie te hebben gecreëerd, middels een aantal gegeven bevelen, bleek dat de verdachte het wapen op zijn rug en in zijn broeksriem, maar over zijn T-shirt, met zich te voeren. Het wapen was dus voor een ieder zichtbaar aanwezig. Rapporteurs hebben met deze methode van aanhouden conform de instructie gehandeld. Ik ben van mening dat de handelwijze getuigt van professioneel optreden."

Beoordeling

12. Het evenredigheidsvereiste houdt in dat bestuursorganen voor het bereiken van een doel een middel aanwenden dat voor de betrokkenen niet onnodig bezwarend is en dat in evenredige verhouding staat tot dat doel.

13. Ingevolge het eerste lid van artikel 10 van de Ambtsinstructie voor de politie (zie Achtergrond) mag een ambtenaar een vuurwapen ter hand nemen in verband met zijn veiligheid of die van anderen, indien redelijkerwijs mag worden aangenomen dat een situatie ontstaat waarin hij bevoegd is een vuurwapen te gebruiken. Ingevolge het tweede lid van dit artikel bergt de ambtenaar terstond het vuurwapen op, indien deze situatie zich niet of niet meer voordoet.

Ten aanzien van het ter hand nemen van het vuurwapen

14. De Nationale ombudsman stelt voorop dat er in dit geval sprake was van een situatie waarin de betrokken ambtenaren - ex artikel 10 van de Ambtsinstructie - ten behoeve van hun eigen veiligheid een vuurwapen ter hand mochten nemen. Nu verzoeker er onder meer over klaagt dat de betrokken ambtenaren het vuurwapen te lang ter hand hebben genomen dient om te beginnen worden vastgesteld of de ambtenaren hun vuurwapens - conform het tweede lid van artikel 10 van de Ambtsinstructie - hebben geborgen toen het gevaar was geweken.

15. Uit de stukken kan worden opgemaakt dat de betrokken ambtenaren hun vuurwapens hebben geborgen toen zij er nagenoeg zeker van waren dat zij met een (zoals zij zelf aangeven) "collega" van doen hadden. De Nationale ombudsman acht het begrijpelijk dat de betrokken ambtenaren er eerst zeker van wilden zijn dat de verdachte zijn wapen niet zou (kunnen) gebruiken. Daarom is het ook voorstelbaar dat betrokken ambtenaar T. zijn wapen niet al had geborgen toen verzoeker zijn handen omhoog had gedaan en er (nog) geen wapen zichtbaar was (zoals verzoeker heeft bepleit; zie hiervoor onder I.2.). De onveilige situatie is daarmee nog niet zonder meer geweken.

Gezien de feiten en omstandigheden van het geval is de Nationale ombudsman van oordeel dat de aanwending van de vuurwapens in overeenstemming was met het vereiste van evenredigheid.

In zoverre is de onderzochte gedraging behoorlijk.

Ten aanzien van het op het gezicht richten van het vuurwapen

16. Verder heeft verzoeker aangegeven dat ambtenaar T. een vuurwapen op zijn gezicht had gericht.

17. Vooropgesteld wordt dat in gevallen waarin het ter hand nemen van een wapen is geoorloofd, het de ambtenaar tevens is geoorloofd het wapen te richten en gericht te houden. Het evenredigheidsbeginsel brengt met zich mee dat het richten van het wapen niet onnodig bezwarend mag zijn en dat het in evenredige verhouding dient te staan tot het te bereiken doel.

18. Op grond van de stukken is geen eenduidig beeld van de opeenvolgende gebeurtenissen naar voren gekomen. Verzoeker heeft aangegeven dat T., terwijl verzoeker nog in de auto zat, zijn wapen op verzoekers gezicht heeft gericht en vervolgens - met het wapen op verzoekers gezicht gericht - de portierdeur heeft geopend en hem tegen de auto aan heeft gezet.

T. heeft tijdens het klachtonderzoek van de politie aangegeven dat hij, volgens hem, het wapen niet op verzoeker had gericht ("ik heb volgens mij het wapen niet op de man gericht"; zie hierboven onder I.5.). Tegenover de klachtencommissie van de politie heeft T. zelfs verklaard dat hij zijn wapen niet op verzoeker had gericht, aldus de verslaggeving van de klachtencommissie.

G. gaf tijdens het intern klachtonderzoek te kennen dat zij en T. "middels de normale procedure met getrokken vuurwapen" verzoeker hadden benaderd. Tegenover twee medewerkers van de Nationale ombudsman heeft G. uitgelegd dat deze procedure inhoudt dat je het vuurwapen ter hand neemt en richt. G. had haar wapen tijdens het richten op (ongeveer) navelhoogte gehouden. Volgens G. had noch zij, noch T. het wapen op verzoekers gezicht gericht (zie hiervoor onder I.9.).

Getuige X heeft aangegeven dat verzoeker door zowel T. als door G. onder schot werd gehouden. In de rapportage van de klachtencommissie van de politie staat vermeld dat X heeft bevestigd dat T. zijn wapen op verzoekers gezicht had gericht.

Tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman gaf T. - in tegenstelling tot hetgeen hij eerder bij de politie had verklaard - te kennen dat zowel hij als G. een wapen op verzoeker hadden gericht. Waarop hij precies had gericht, wist hij niet meer.

19. Op basis van alle stukken is de Nationale ombudsman van oordeel dat voldoende aannemelijk is geworden dat T. en G. hun vuurwapens op verzoeker hebben gericht. Ten aanzien van de vraag of hierbij het vuurwapen op het gezicht van verzoeker is gericht lopen de lezingen uiteen. T. heeft aangegeven dat hij het zich niet meer kan herinneren,

maar G. heeft aangegeven dat dit niet het geval is geweest. Verder hebben zowel T. als G. gemotiveerd te kennen gegeven dat zij het niet logisch vinden om op een gezicht te richten (zie hiervoor onder I.8. en I.9.).

20. De Nationale ombudsman is van oordeel dat zich geen omstandigheden voordoen op grond waarvan aan de ene lezing meer waarde dient te worden gehecht dan aan de andere. Hoewel er vraagtekens te zetten zijn bij de lezing van T., nu de verklaring die hij tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman heeft afgelegd op een aantal punten niet overeenkomt met de verklaring die hij tijdens het onderzoek van de politie heeft afgelegd, zijn er ook vraagtekens te zetten bij verzoekers lezing - dat T. met het wapen op verzoekers gezicht gericht de portierdeur had geopend en hem tegen de auto aan had gezet - nu deze lezing niet (met zoveel woorden) door de overige betrokkenen wordt onderschreven. De Nationale ombudsman zal zich - ten aanzien van de klacht dat T. zijn vuurwapen op het gezicht van verzoeker heeft gericht - dan ook onthouden van een oordeel.

21. Ten overvloede merkt de Nationale ombudsman nog het volgende op. In de brief van de vakgroep individuele ontwikkeling van de academie politie Amsterdam-Amstelland, gericht aan wijkteamchef W., (zie hiervoor onder I.11.) staat vermeld dat de betrokken ambtenaren met hun wijze van optreden "conform de instructie" hebben gehandeld. Tijdens het gehoor van de betrokken ambtenaren heeft een medewerker van de Nationale ombudsman aan zowel T. als G. gevraagd wat er onder dit handelen "conform de instructie" moet worden verstaan. Beide ambtenaren hebben hierop aangegeven dat zij in deze zaak conform de procedure c.q. instructie hadden gehandeld, door verzoeker met een getrokken en op hem gericht vuurwapen te benaderen.

Op grond van het bovenstaande bevreedt het de Nationale ombudsman dat de door de politie opgemaakte geweldsrapportage (zie hiervoor onder I.4.) vermeldt dat beide betrokken ambtenaren hun wapen ter hand hadden genomen, maar niet op verzoeker hebben gericht.

II. Ten aanzien van de zichtbaarheid van het vuurwapen

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt er voorts over dat de betrokken ambtenaren in strijd met de werkelijkheid hebben verklaard dat hij zijn T-shirt achter zijn vuurwapen droeg (waardoor het vuurwapen zichtbaar was) wat er toe heeft geleid dat verzoeker door zijn werkgever op non-actief is gesteld. Verzoeker heeft aangegeven dat hij zijn vuurwapen wel degelijk (in een holster) onder zijn T-shirt droeg. Zijn wapen was daardoor bedekt en niet zichtbaar voor de buitenwereld. "Al zou mijn T-shirt wat omhoog gekropen zijn, dan had ik - als ik normaal had kunnen uitstappen - dit kunnen corrigeren, maar dit gaat nogal moeilijk met mijn handen omhoog", aldus verzoeker. Verzoeker vermoedt dat zijn T-shirt bij het

uitstappen om te tanken (eerder die dag) ook even omhoog gekropen is, waardoor het vuurwapen op dat moment zichtbaar is geweest.

2. De korpsbeheerder gaf in reactie op dit klachtonderdeel te kennen dat hij geen aanleiding ziet de mutatie te corrigeren. De korpsbeheerder baseert deze beslissing op het onderzoek dat werd verricht door het bureau bestuurlijke en juridische ondersteuning, opgenomen in de brief van 7 april 2003. In deze brief, gericht aan verzoeker, staat onder meer het volgende vermeld.

"Naar aanleiding van uw brief (van 19 december 2002; N.o.) aan de commissie voor de politiekachten (...), waarin u onder andere verzoekt onjuiste gegevens in een mutatie te (laten) corrigeren, deel ik u het volgende mee. De commissie is niet bevoegd hierin een beslissing te nemen. Deze bevoegdheid is toegewezen aan de afdeling algemene bestuurlijke en juridische ondersteuning van de politie (...). Om deze reden heeft de commissie uw verzoek aan deze afdeling voorgelegd. Om de juistheid van de inhoud van bedoelde mutatie te verifiëren is contact opgenomen met de betreffende verbalisanten. Zij zijn unaniem van mening dat de inhoud van de mutatie de werkelijkheid van het gebeuren weergeeft. Er is dus geen aanleiding de mutatie te corrigeren."

In verzoekers brief aan de klachtencommissie van 19 december 2002, waaraan hierboven wordt gerefereerd, staat onder meer het volgende vermeld.

"Maar waar het mij voornamelijk omgaat, is de verandering van (in elk geval) één detail in het rapport van de agenten ten opzichte van wat er daadwerkelijk is gebeurd en ook is waargenomen door de aanwezige getuigen. (..) Vooral dit punt wil ik rechtgezet hebben. (...) De verdraaiing van de feiten hebben mij nog meer in de problemen gebracht, doordat het nu lijkt alsof ik doorgaans zo met mijn bewapening "te koop" loop. Ook is het gewoon niet zo gegaan, dus dat moet gewoon rechtgezet worden".

3. De betreffende mutatie, door betrokken ambtenaren T. en G. opgemaakt naar aanleiding van het incident, vermeldt onder meer het volgende.

"Hij had zijn shirt achter zijn wapen, waardoor zijn wapen open en bloot voor ieder zichtbaar was."

4. De Nationale ombudsman heeft de klacht van verzoeker in onderzoek genomen, omdat hij van oordeel is dat verzoekers klacht niet specifiek gericht is op een wijziging van de mutatie, maar zich met name richt op de omstandigheid dat de betrokken ambtenaren een volgens verzoeker onjuiste weergave van de feiten hebben gegeven, door te verklaren dat het T-shirt onder het wapen zat.

5. Tijdens het klachtonderzoek van de politie verklaarde betrokken ambtenaar G. ten aanzien van de zichtbaarheid van het vuurwapen onder meer het volgende.

"Nadat we de bestuurder (...) uit de auto hadden laten stappen, zag ik direct het vuurwapen (...) zitten. Ik zag dat het vuurwapen aan zijn broeksriem in een holster zat. Ik zag dat zijn vuurwapen onbedekt was en dat zijn T-shirt tussen zijn broeksband en het vuurwapen zat."

6. T. verklaarde tijdens het klachtonderzoek van de politie onder meer het volgende.

"Nadat de bestuurder uitgestapt was, hebben wij hem tegen de auto geduwd en hierbij zag ik dat hij een pistool in een holster aan zijn broek droeg. Het wapen was direct zichtbaar en niet afgedekt door een kledingstuk."

7. Getuige Y, een buurvrouw van verzoeker, heeft bij brief van 27 augustus 2003 onder meer het volgende aangegeven.

"Toen mijn buurman uit zijn auto wilde stappen, stapten de agenten met getrokken pistool op mijn buurman af met de woorden "handen omhoog". Mijn buurman had zijn handen al omhoog. Toen werd hem kenbaar gemaakt dat hij beide handen op zijn auto moest leggen. Daarna trok de agent zijn T-shirt omhoog, waarna ik het pistool van mijn buurman zag."

8. Ook getuige X heeft ten aanzien van dit klachtonderdeel verklaard dat zij, toen "de agent" het T-shirt van verzoeker omhoog trok, zag dat verzoeker een pistool en handboeien aan zijn koppel had. Ook gaf X te kennen dat ze gehoord had dat de agenten tegenover verzoeker bevestigden dat zij zijn wapen niet hadden gezien, omdat zijn T-shirt erover heen zat, maar dat hij beter een jas kon dragen om dit soort voorvallen te voorkomen.

9. G. heeft op 17 mei 2005, tijdens het klachtonderzoek van de Nationale ombudsman, onder meer het volgende verklaard.

"Op datzelfde moment was ik naar de linkerachterzijde van de auto gelopen, achter T. Ik had mijn wapen nog op verzoeker gericht, op ongeveer navelhoogte. T. zei mij dat het inderdaad een dienstwapen was dat verzoeker had. (...) Op grond van het feit dat hij zei dat hij een collega was en omdat hij een dienstwapen bij zich droeg was ons duidelijk dat het inderdaad een collega betrof. (...)

Verzoeker droeg een strak wit T-shirt (...). Dit T-shirt kon in mijn beleving eigenlijk niet over het wapen heen. Als het al had gekund, dan had je het wapen zeker nog kunnen zien. Ik herinner mij dat verzoeker gespierd was en het shirt zat gewoon aangesloten om zijn lichaam. Het vuurwapen zat in een holster (...). Hij had het wapen net voorbij zijn heup, naar zijn rug toe. Zijn T-shirt zat in zijn broek, dat herinner ik mij. (...) Het vuurwapen zag je meteen, het zat over het T-shirt. Ik had het gevoel "zo loop je er niet bij". Ik had echt het gevoel van "dit kan niet". Dat herinner ik mij nog heel duidelijk. Wij hebben ook besproken dat de persoon (die hem tijdens het tanken met een wapen heeft gezien; N.o.) zich rot

moet zijn geschrokken. Ik heb, eenmaal terug op het bureau, W., de toenmalige wijkteamchef, gevraagd wat ik hier nu mee moest. Het bleek dat verzoeker van dienstwege zijn wapen mee naar huis mocht nemen. Dit moet waarschijnlijk op het lichaam, in ieder geval niet zichtbaar. Dit bleek de tweede keer dat bij verzoeker zoiets werd geconstateerd.

U vraagt mij of wij zijn T-shirt omhoog getrokken hebben. (...) Ik weet zeker dat wij dat niet hebben gedaan. (...) Volgens mij konden de burens niets zien van wat er gebeurd was (...) wij stonden om de hoek van die woningen. Verder was er ook niemand op straat die kon hebben gezien wat er gebeurde. Ik zet daarom vraagtekens bij de getuigenverklaringen."

10. Tijdens het klachtonderzoek van de Nationale ombudsman heeft T. onder meer het volgende verklaard.

"Hij ging met zijn handen tegen het dak van de auto staan, aan de linkerzijde van de auto. G. en ik zagen meteen dat hij een wapen had en dat het vermoedelijk een dienstwapen betrof, een Walther P5. Het wapen zat in een holster. Elk holster past in principe onder een T-shirt; als je 'n ruim shirt draagt. (...) Verzoeker had een strak T-shirt aan. Dit shirt was niet omhoog gekropen. Het shirt zat achter zijn wapen. Ik kreeg niet de indruk dat zijn shirt omhoog gekropen was doordat hij in de auto had gezeten. Het lijkt mij ongebruikelijk om zo'n strak shirt over een wapen heen te krijgen; dit past niet. In mijn beleving zat zijn shirt ook in zijn broek. Dat weet ik niet zeker. Het zat in ieder geval achter zijn wapen. (...)

Wij hebben zijn gegevens genoteerd, en zijn vervolgens terug gegaan naar het bureau. Wij vonden dat wij iets hiermee moesten. G. heeft W., de wijkteamchef, hiervan in kennis gesteld. Hij is met deze zaak aan de slag gegaan. Toen bleek dat dit niet de eerste keer was zoiets aan de hand was geweest met verzoeker. (...) U vraagt mij of ik op enig moment verzoekers T-shirt omhoog heb getrokken. Daar staat mij echter niets van bij. (...) U vraagt mij of ik ter plaatse getuigen heb gezien. Daar is mij niets van opgevallen."

Beoordeling

11. Het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking houdt in dat bestuursorganen burgers met het oog op de behartiging van hun belangen actief en desgevraagd van adequate informatie voorzien. Voor politieambtenaren houdt dit onder meer in dat zij hun bevindingen overeenkomstig de werkelijkheid weer dienen te geven. Verzoeker is van mening dat de betrokken ambtenaren in strijd met de werkelijkheid hebben doen voorkomen alsof hij "te koop liep" met zijn vuurwapen.

12. Ook ten aanzien van dit klachtonderdeel staan de lezingen van betrokkenen tegenover elkaar. Verzoeker en twee getuigen zeggen dat een betrokken ambtenaar het T-shirt omhoog heeft getrokken, waardoor het dienstwapen van verzoeker zichtbaar werd. De betrokken ambtenaren hebben, zowel tijdens de klachtbehandeling bij de politie, als tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman aangegeven dat het wapen niet bedekt werd

door verzoekers T-shirt en daardoor direct zichtbaar was.

13. Nu echter juist vanwege de zichtbaarheid van het wapen de politieambtenaren ter plaatse zijn geroepen, kan meer waarde worden gehecht aan de lezing van de betrokken ambtenaren. Kort voor dit incident was verzoeker aan het tanken en is door een persoon gezien dat verzoeker een wapen droeg; het wapen was op dat moment derhalve eveneens zichtbaar. Verzoeker heeft in reactie hierop aangegeven dat de mogelijkheid bestaat zijn T-shirt toen, vanwege het uitstappen uit zijn auto om te gaan tanken, omhoog is gekropen, waardoor het zichtbaar was. Echter, wanneer er vanuit wordt gegaan dat zijn T-shirt bij de confrontatie met de betrokken ambtenaren ook omhoog was gekropen - tenslotte stapte hij hier ook uit zijn auto en had hij volgens eigen zeggen zelfs ook nog zijn handen omhoog - dan was het overbodig geweest voor een betrokken ambtenaar om het T-shirt omhoog te trekken om het wapen te zien.

Wat hier ook van zij, vast staat dat verzoekers wapen al met al niet (voldoende) onzichtbaar was, hetgeen wel tot zijn verantwoordelijkheid behoort, ook als hij uit de auto stapt.

14. De stukken overziend hecht de Nationale ombudsman meer waarde aan de lezing van de betrokken ambtenaren en gaat hij er dan ook van uit dat verzoeker zijn vuurwapen niet (voldoende) had bedekt, waardoor het zichtbaar was. Het is dan ook juist dat de betrokken ambtenaren dit als zodanig hebben gemeld. Deze melding was in overeenstemming met het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

III. Ten aanzien van de bereikbaarheid van de politie

Bevindingen

1. Tevens klaagt verzoeker erover dat de betrokken ambtenaren na het voorval op 19 september 2002 niet bereikbaar zijn geweest, ondanks dat verzoeker meerdere malen op het politiebureau Klimopweg heeft verzocht of de betrokken ambtenaren contact met hem konden opnemen. Omdat verzoeker rechtgezet wilde hebben dat hij niet met zijn vuurwapen over zijn T-shirt had gelopen, waardoor er een beeld van hem werd geschetst alsof hij met zijn vuurwapen "te koop" liep, heeft hij na het incident getracht in contact te komen met de betrokken ambtenaren, beiden werkzaam op het bureau Klimopweg.

Verzoeker heeft onder meer aangegeven dat hij had geprobeerd om betrokken ambtenaar T. te spreken, maar dat deze geen contact met hem heeft opgenomen, ondanks meerdere verzoeken van zijn kant. Ook teamchef W. was volgens verzoeker niet erg behulpzaam. Verzoeker heeft aangegeven dat hij slechts één maal met W. heeft kunnen spreken. Meerdere malen is verzoeker naar bureau Klimopweg gegaan, maar hij werd letterlijk bij

iedere poging om in contact te komen met de betrokken ambtenaren weggestuurd, aldus verzoeker.

2. De korpsbeheerder heeft aangegeven bij zijn oordeel op basis van het advies van de klachtencommissie te blijven en acht de klacht (op grond daarvan) niet gegrond. In het advies van de klachtencommissie staat onder meer vermeld dat, toen verzoeker de vermelding in het dagrapport over de zichtbaarheid van het wapen met W. (de wijkteamchef) wilde bespreken, W. hem te woord heeft gestaan en verzoeker heeft toegezegd navraag te zullen doen bij de betrokken ambtenaren. W. heeft daarop contact opgenomen met T. en G., om (opnieuw) te vragen wat hun zienswijze was ten aanzien van de zichtbaarheid van het vuurwapen. T en G. hebben toen uitdrukkelijk verklaard dat het vuurwapen duidelijk zichtbaar was. W. heeft vervolgens verzoeker van dit standpunt op de hoogte gebracht. Nu T. en G. ook bij navraag met stelligheid bij hun eerder genoemde standpunt bleven, heeft W. redelijkerwijs kunnen concluderen dat een gesprek van verzoeker met T. en G. niet zinvol was en dat verdere contacten in deze kwestie uitsluitend via hem zouden verlopen, aldus de klachtencommissie.

3. W. heeft ten aanzien van dit klachtonderdeel, bij brief van 26 maart 2003, gericht aan de klachtencommissie van de politie, onder meer het volgende naar voren gebracht.

"In de dagen daarna (na het incident; N.o.) verscheen S. aan het bureau Klimopweg en wilde mij spreken. In dat gesprek (...) bestreed hij de zienswijze van de betrokken ambtenaren over de zichtbaarheid van het pistool. Ik heb hem toen toegezegd dat ik dit bij de betrokken ambtenaren zou navragen en het hem zou laten weten. Ik heb toen T. en G. gevraagd naar de gang van zaken en zij verzekerden mij beide uitdrukkelijk dat het pistool duidelijk zichtbaar was geweest. (...) Ik heb dit vervolgens in een gesprek met S. aan hem teruggemeld. (...) Hij wilde daarna nog met deze politiemensen spreken. Ik heb hem toen meegedeeld dat een dergelijk gesprek zinloos was; een waarneming verandert niet door er over te spreken, temeer daar beide politieambtenaren (...) stellig waren in wat ze hadden gezien. S. bleef de waarneming van de betrokken politieambtenaren bestrijden. Gelet op de wijze waarop hij over de politie in het algemeen en T. en G. in het bijzonder sprak, heb ik hem aangegeven dat verdere contacten in deze kwestie uitsluitend via mij zouden verlopen."

4. Betrokken ambtenaar G. heeft tijdens het klachtonderzoek van de Nationale ombudsman onder meer verklaard dat verzoeker de dag van het incident naar het bureau was gekomen. Volgens G. was zij er op dat moment niet. Diezelfde week werd G. gebeld door haar wijkteamchef W., die haar onder meer vertelde dat het niet gewenst was dat zij of T. nog contact zouden hebben met verzoeker. G. heeft daarna nooit meer contact gehad met verzoeker, aldus G.

5. Tijdens het klachtonderzoek van de Nationale ombudsman heeft betrokken ambtenaar T. onder meer het volgende naar voren gebracht.

"Wat betreft verzoekers klacht over de bereikbaarheid kan ik het volgende verklaren. Ik weet dat hij die dag 's avonds op het bureau is geweest. Ook de volgende dag is hij aan het bureau geweest. Volgens mij heeft W. hem toen in persoon verteld dat hij, W., verder contactpersoon zou zijn.

Die eerste avond heb ik verzoeker gesproken. Hij gaf aan dat hij zeer verbolgen was dat wij een mutatie hiervan gingen maken en dat wij zijn werkgever hierover in kennis zouden stellen. Hij begon er meteen over dat het niet klopte; dat zijn T-shirt over het wapen heen had gezeten. Hij wilde niet dat er de mutatie werd opgemaakt."

Beoordeling

6. Het vereiste van correcte bejegening houdt onder meer in dat bestuursorganen zich in hun bejegening van burgers hulpvaardig opstellen.

7. Op grond van bovenstaande verklaringen is voldoende aannemelijk geworden dat W. zich in deze zaak als contactpersoon had opgeworpen en dat W. verzoeker had duidelijk gemaakt dat alle contacten over deze zaak uitsluitend via hem zouden verlopen. Hoewel het voorstelbaar is dat het verzoeker heeft gefrustreerd dat hij niet in contact kon komen met de betrokken ambtenaren T. en G., acht de Nationale ombudsman de door W. genomen beslissing om de contacten via hem te laten lopen gezien de feiten en omstandigheden van het geval niet onbegrijpelijk. Niet is gebleken, noch heeft verzoeker feiten aangedragen op grond waarvan gesteld zou kunnen worden, dat W. zich als contactpersoon niet hulpvaardig zou hebben opgesteld.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

IV. Ten aanzien van het opmaken van de geweldsrapportage

Bevindingen

1. Ten slotte klaagt verzoeker erover dat de geweldsrapportage niet tijdig is opgemaakt.
2. Uit de stukken komt naar voren dat op 26 maart 2003 door betrokken ambtenaar W. een geweldsrapportage is opgemaakt van het incident op 19 september 2002.
3. De korpsbeheerder liet de Nationale ombudsman weten de klacht - in tegenstelling tot zijn eerdere oordeel - gegrond te achten. De korpsbeheerder heeft onder meer het volgende aangegeven.

"Mijn eerdere oordeel heb ik op het dienstvoorschrift 'Geweldsaanwending en rapportage' (...) uitgegeven op 7 november 1984, gebaseerd. Dit dienstvoorschrift was ten tijde van het beklagde politieoptreden (19 november 2002) van kracht, althans nog niet vervangen

door een nieuwe versie. Blijkens dit document wordt onder 'aanwenden van geweld' - waaruit de verplichting tot onverwijld rapportering voortvloeit - *niet* verstaan het ter hand nemen van het vuurwapen zonder daadwerkelijk gebruik. De Ambtsinstructie voor de politie (...) is bij besluit van 16 juli 2001 (op 31 augustus 2001 in werking getreden) echter gewijzigd. De wijziging houdt onder andere een verruiming van het begrip 'aanwenden van geweld' in. Hieronder wordt nu ook verstaan 'het ter hand nemen van een vuurwapen'. Indien hiervan sprake is, dient de politie op basis van artikel 17 van de Ambtsinstructie onverwijld een geweldsrapportage op te maken. Gelet op het feit dat het besluit op 31 augustus 2001 in werking is getreden en het politieoptreden nadien plaatsvond, ben ik van oordeel dat de regiopolitie conform de wet onverwijld een geweldsrapportage diende op te maken.

De regiopolitie heeft het dienstvoorschrift op 24 december 2003 geactualiseerd. Gelet op het tijdsverloop zie ik mij genoodzaakt om deze kwestie onder de aandacht van de regiopolitie te brengen, zodat zij voor de toekomst kan zorgdragen voor een tijdige implementatie van regelgeving.

Beoordeling

4. Het vereiste van administratieve nauwkeurigheid houdt in dat bestuursorganen secuur werken. Dit brengt onder meer met zich mee dat dienstvoorschriften na een doorgevoerde (voor het betreffende voorschrift relevante) wijziging van wet- of regelgeving direct geactualiseerd dienen te worden, zodat fouten worden voorkomen.

5. Zoals ook door de korpsbeheerder aangegeven, diende in dit geval het "ter hand nemen van het dienstwapen" op grond van het (bij besluit van 16 juli 2001 gewijzigde) artikel 17, tweede lid, van de Ambtsinstructie, terstond te worden vastgelegd middels een meldingsformulier geweldaanwending (zie Achtergrond). Volgens de korpsbeheerder is dit niet gebeurd, omdat het dienstvoorschrift 'geweldsaanwending en rapportage' niet op tijd was geactualiseerd. De Nationale ombudsman is van oordeel dat dit in strijd is met het vereiste van administratieve nauwkeurigheid.

De onderzochte gedraging is dan ook niet behoorlijk.

6. De Nationale ombudsman heeft met instemming kennisgenomen van het feit dat het dienstvoorschrift inmiddels is geactualiseerd.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland te Amsterdam is

gegrond ten aanzien van:

het opmaken van een geweldsrapportage; wegens schending van het vereiste van administratieve nauwkeurigheid.

niet gegrond ten aanzien van:

het ter hand nemen van een vuurwapen;

de zichtbaarheid van het vuurwapen;

de bereikbaarheid van de politie.

Ten aanzien van het richten van het vuurwapen op het gezicht van verzoeker onthoudt de Nationale ombudsman zich van een oordeel.

Met instemming heeft de Nationale ombudsman kennisgenomen van het feit dat het dienstvoorschrift 'geweldsaanwending en rapportage' inmiddels alsnog is aangepast aan de nieuwe tekst van artikel 17, tweede lid, Ambtsinstructie.

Onderzoek

Op 13 mei 2004 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer S. te Amsterdam, met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland. Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland (de burgemeester van Amsterdam), werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de korpsbeheerder verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. In verband met zijn verantwoordelijkheid voor justitieel politieoptreden werd ook de hoofdofficier van justitie te Amsterdam over de klacht geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken, voor zover daarvoor naar zijn oordeel reden was. De genoemde hoofdofficier van justitie maakte van deze gelegenheid geen gebruik. Tijdens het onderzoek kregen betrokkenen de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren. Tevens werden twee betrokken ambtenaren gehoord.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De korpsbeheerder deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen. De reactie van verzoeker gaf geen aanleiding het verslag aan te vullen. De betrokken ambtenaren T. en G. gaven binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Verzoekschrift van 13 mei 2004, met bijlagen, waaronder verzoekers brieven van 19 december 2002 aan de commissie voor de politiekachten Amsterdam-Amstelland (hierna te noemen: de klachtencommissie) en zijn brief van 13 januari 2003 aan het arrondissementsparket te Amsterdam, de door de betrokken ambtenaren tijdens het onderzoek bij de politie afgelegde verklaringen van respectievelijk 3 februari en 4 maart 2003, de brief van wijkteamchef W. aan de klachtencommissie van 26 maart 2003, de brief van de coördinator Algemene bestuurlijke en juridische ondersteuning van 7 april 2003 en de brief van de korpsbeheerder van 1 maart 2004 met het advies van de klachtencommissie van 17 december 2003.

Afschrift van het klachtdossier van het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland, door de Nationale ombudsman ontvangen op 28 mei 2004, met daarin onder meer de rapportage van inspecteur van de politie B. van 4 maart 2003, de brief van de vakgroep individuele ontwikkeling van 23 mei 2003, het meldingsformulier geweldaanwending van 26 maart 2003, de getuigenverklaring van X van 15 augustus 2003 en de getuigenverklaring van Y van 27 augustus 2003.

Brief van verzoeker aan de Nationale ombudsman, ontvangen op 20 juni 2004.

Brief van verzoeker aan de Nationale ombudsman, ontvangen op 15 juli 2004.

Openingsbrieven van de Nationale ombudsman van 6 augustus 2004.

Standpunt van de korpsbeheerder, ontvangen op 7 oktober 2004, met bijlagen, waaronder een brief van verzoeker aan de klachtencommissie van 11 augustus 2003, het dienstvoorschrift Gewelddaanwending en rapportage van 7 november 1984 en het dienstvoorschrift Melding geweldsaanwending van 24 december 2003.

Reactie van verzoeker op het standpunt van de korpsbeheerder, ontvangen op 29 november 2004.

Telefonische mededeling dat de korpsbeheerder niet meer reageert op de reactie van verzoeker, van 23 december 2004.

Schriftelijke verklaring van betrokken ambtenaar G. van 17 mei 2005.

Schriftelijke verklaring van betrokken ambtenaar T. van 17 mei 2005.

Mutatie van het incident op 19 september 2002, opgemaakt door betrokken ambtenaren T. en G., door de Nationale ombudsman ontvangen op 6 juni 2005.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

Ambtsinstructie voor de politie, de Koninklijke marechaussee en de buitengewoon opsporingsambtenaar

Artikel 10

"1. De ambtenaar mag slechts een vuurwapen, niet zijnde een vuurwapen waarmee automatisch vuur of lange-afstandsprecisievuur kan worden afgegeven, ter hand nemen:

- a. in gevallen waarin het gebruik van een vuurwapen is toegestaan, of
- b. in verband met zijn veiligheid of die van anderen, indien redelijkerwijs mag worden aangenomen dat een situatie ontstaat, waarin hij bevoegd is een vuurwapen te gebruiken.

2. Indien een situatie als bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, zich niet of niet meer voordoet, bergt de ambtenaar terstond het vuurwapen op."

Artikel 17, eerste en tweede lid

"1. De ambtenaar die geweld heeft aangewend, meldt de feiten en omstandigheden dienaangaande, alsmede de gevolgen hiervan, onverwijld aan zijn meerdere.

2. De melding, bedoeld in het eerste lid, wordt door de meerdere terstond vastgelegd op een daartoe door Onze Ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties bij ministeriële regeling vastgestelde wijze."

In de artikelsgewijze toelichting bij artikel 1 en 10 (Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, Jaargang 2001, 387) staat onder meer het volgende vermeld.

"Het uit voorzorg ter hand nemen van een vuurwapen werd destijds bij de opstelling van artikel 10 van de Ambtsinstructie noodzakelijk geacht ten behoeve van de veiligheid van de ambtenaar, zodat hij in voorkomende gevallen adequater zou kunnen reageren. Doordat het "uit voorzorg ter hand nemen" van een vuurwapen in artikel 1, derde lid, onderdeel c van de Ambtsinstructie, niet is aangemerkt als het aanwenden van geweld, bestaat hiervoor geen meldingsplicht. Nieuwe ontwikkelingen hebben het inzicht over dit gebruik van het vuurwapen echter veranderd. Uit een onderzoek van het Politie Instituut Openbare Orde en Gevaarsbeheersing van 1997 blijkt dat het "uit voorzorg ter hand nemen" vanuit het sneltrekholster minimale tijdswinst oplevert ten opzichte van het directe gebruik van het vuurwapen vanuit het sneltrekholster. Uit het reeds genoemde rapport "Onder Schot" is voorts gebleken dat het uit voorzorg ter hand nemen ongewenste risico's voor het lossen van een schot met zich mee kan brengen voor de ambtenaar zelf en voor zijn omgeving. Dit is aanleiding geweest om artikel 1, derde lid, onderdeel c zodanig te wijzigen dat de ambtenaar weliswaar de mogelijkheid houdt om het vuurwapen ten behoeve van zijn eigen

veiligheid ter hand ter nemen, maar dit ter hand nemen als het aanwenden van geweld aan te merken en dientgevolge een meldingsplicht te maken. Hierdoor ontstaat de mogelijkheid om gegevens volledig beschikbaar te krijgen voor de toetsing van dit geweldsgebruik."